

ΕΝΟΤΗΤΑ 10

Ελεύθερος Χρόνος - Ψυχαγωγία - Διασκέδαση

A1.

1. Ελεύθερος χρόνος 2. Ψυχαγωγία 3. Διασκέδαση 4. Νόθα ψυχαγωγία 5. Βιομηχανία της διασκέδασης

A2.

ψυχαγωγία - β, αδράνεια - α, αυτοπραγμάτωση - γ, αποφορτίζομαι - α, διαχείριση - γ, αφιερώνω - α, ανεμελιά - β, ευτέλεια - β, ποιοτικός - α, ευφραίνομαι - γ

A3.

1. **Ξεκουράζουν** τον άνθρωπο από την πίεση της καθημερινότητας/**Τονώνουν** σωματικά και ψυχικά τον άνθρωπο/**προσφέρουν** στιγμές χαλάρωσης και ευεξίας/**παρέχουν** ευκαιρίες πραγματικής ξεκούρασης/**διαμορφώνουν** το απαραίτητο πλαίσιο, προκειμένου το άτομο να κοινωνικοποιηθεί.
2. **προκαλούν** ψυχική ένταση και κούραση/**εντείνουν** το αίσθημα ματαίωσης που νιώθει ο σύγχρονος άνθρωπος/**οδηγούν σε** παραβατικές συμπεριφορές/**εμποδίζουν** την υγιή ψυχοσωματική ανάπτυξη του ανθρώπου /**παγιδεύουν** τον άνθρωπο σε εθιστικές και επικίνδυνες συνήθειες.

B1.

Όλοι ασφαλώς συμφωνούν ότι η ψυχαγωγία αποτελεί **αδήριτη** ανάγκη του ανθρώπου. Αυτό τουλάχιστον έχει **καταδείξει** η ιστορική εμπειρία. Όμως, για τη μελέτη του προβλήματος είναι απαραίτητη η σύνδεσή του με την εργασία και τον ελεύθερο χρόνο στη συνέχεια. Οποιαδήποτε άλλη αντιμετώπιση του προβλήματος έξω και πέρα από τις δύο αυτές **παραμέτρους** μάς οδηγεί σε λαθεμένη ερμηνεία. Και τούτο γιατί, αφού η εργασία έχει πάψει, στις περισσότερες περιπτώσεις, να **συνιστά** χαρά και δημιουργία, αφού - κατά βάση - η σύγχρονη αυτοματοποίηση και τυποποίηση, παρά την πρόοδο της τεχνικής, λειτουργούν **αλλοτριωτικά**, μοιραίο είναι η ψυχοσωματική κόπωση να **αμβλύνει** τη διάθεση του ανθρώπου. Κι αφού η ψυχαγωγία ως δραστηριότητα προϋποθέτει τη διάθεση, είναι ευνόητο πως δεν μπορεί να υπάρξει ουσιαστική ψυχαγωγία χωρίς αυτή. Το γεγονός, εξάλλου, ότι ο σύγχρονος άνθρωπος πιεζόμενος από ένα **πλέγμα** αναγκών, που ολοένα διευρύνεται, εξαναγκάζεται να καταφεύγει στην «υπερεργασία» (υπερωρίες, δεύτερη ή και τρίτη πολλές φορές απασχόληση), **καθιστά** φανερό ότι και ο ελεύθερος χρόνος του περιορίζεται και η διάθεσή του λιγοστεύει. Θα ήταν, όμως, απλοϊκό να δεχτούμε ότι μόνον η εργασία και η έλλειψη ελεύθερου χρόνου **συνθλίβουν** το σημερινό άνθρωπο των μεγαλουπόλεων. Υπάρχουν και άλλα προβλήματα, όπως οι ανταγωνιστικές επαγγελματικές και κοινωνικές σχέσεις, η σύγχρονη δόμηση, οι συγκοινωνίες, η ρύπανση του περιβάλλοντος, η δυσάρεστη -τις περισσότερες φορές πληροφόρηση που **συντείνουν** σ' αυτό.

B2.

που ωφελούν: Αναφορική προσδιοριστική, γιατί δεν βρίσκεται εντός κομμάτων και προσδιορίζει τη λέξη «εκπομπές». Είναι απαραίτητη για τη συμπλήρωση του νοήματος και δεν μπορεί να παραλειφθεί.

που καλλιεργούν πνευματικά: Αναφορική παραθετική, γιατί βρίσκεται εντός κομμάτων. Μπορεί να παραλειφθεί χωρίς να επηρεάσει το νόημα. Δίνει επιπλέον πληροφορίες.

που χρειάζεται βοήθεια: Αναφορική προσδιοριστική, γιατί δεν βρίσκεται εντός κομμάτων και προσδιορίζει την αντωνυμία «αυτόν». Είναι απαραίτητη για τη συμπλήρωση του νοήματος και δεν μπορεί να παραλειφθεί.

που εξασφαλίζουν σωματική και ψυχική υγεία: Αναφορική παραθετική, γιατί βρίσκεται εντός κομμάτων. Μπορεί να παραλειφθεί χωρίς να επηρεάσει το νόημα. Δίνει επιπλέον πληροφορίες.

B3.

1. Ωστόσο, περιοχές του εγκεφάλου που είναι υπεύθυνες για τα καλά συναισθήματα **μπορεί να επηρεαστούν από τη χρήση των κοινωνικών μέσων και των βιντεοπαιχνιδιών.**
2. Επικίνδυνα ή παθολογικά πρότυπα λόγω χρήσης των κοινωνικών δικτύων **είναι πιο πιθανό να εθίσουν τα κορίτσια.**
3. Ωστόσο, οι ώρες χρήσης δεν είναι αρκετές **για να διαγνώσουμε ένα παιδί** με εθισμό στα βιντεοπαιχνίδια.
4. **Πρέπει να τεθούν όρια (από εσάς)** ανάλογα με την ηλικία των παιδιών και **να κατανοηθεί** το περιεχόμενο του παιχνιδιού.

B4. α.**α. διαλογικό**

Χωρίο: Πώς θα χρησιμοποιήσει άραγε τον ελεύθερο χρόνο του ο άνθρωπος του μέλλοντος; Τι θα κάνει; Θα κοιμάται περισσότερο; θα γυμνάζεται περισσότερο; θα διασκεδάζει περισσότερο; Και πώς θα διασκεδάζει; Θα πίνει και θα χαρτοπαίζει, θα χορεύει και θα ακολασταίνει τις μακρές ώρες του Σαββάτου; Ή θα τρέχει ξέφρενος με το αυτοκίνητο του σε δάση και βουνά, δήθεν για περίπατο, αλλά πραγματικά για να γυρίσει στο σπίτι του τσακισμένος από την κούραση και να βρει αμέσως τον ύπνο που θα έχει αρχίσει να του γίνεται δύσκολος;

Γλωσσική επιλογή: επαναλαμβανόμενα ερωτήματα

β. ειρωνικό

Χωρίο: δήθεν για περίπατο

Γλωσσική επιλογή: λεκτική επιλογή μέσω του επιρρήματος «δήθεν»

γ. προσωπικό, βιωματικό

Χωρίο: κατά τη γνώμη μου

Γλωσσική επιλογή: α' ενικό ρηματικό πρόσωπο

δ. σοβαρό, επίσημο

Χωρίο: Εάν μορφωθεί αληθινά ο άνθρωπος, θα φωτισθεί το πνεύμα και θα λεπτυνθεί η ευαισθησία του

Γλωσσική επιλογή: γ' ρηματικό πρόσωπο, παθητική σύνταξη, επίσημο/λόγιο λεξιλόγιο: λεπτυνθεί, σωφροσύνη, εκβαρβαρώσει

ε. προτρεπτικό

Χωρίο: ας τον αφήσουμε ελεύθερο

Γλωσσική επιλογή: προτρεπτική υποτακτική

στ. Γλαφυρό, παραστατικό

Χωρίο: θα φωτισθεί το πνεύμα, βυθίζοντας μαζί του στην εξαθλίωση

Γλωσσική επιλογή: συνυποδηλωτική γλώσσα

ζ. οικείο

Χωρίο: δεν θα έχουμε λόγο ν' ανησυχήσουμε

Γλωσσική επιλογή: α' πληθυντικό

B4. β.

1. Στο παρακάτω χωρίο υπάρχει περιγραφή:

ΧΩΡΙΟ	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
Στις εξοχές του Πειραιά και, λιγότερο, της Αθήνας, «φυτρώνουν» οι μικρές νησίδες περιστασιακής ανακούφισης, οι ταβέρνες.		✓

Φτηνό φαγητό και κρασί, που μπορούν να μείνουν χρέος ή να πληρωθούν ρεφενέ από την παρέα, διασκέδαση που περιλαμβάνει κουβέντα, αφηγήσεις και τραγούδι, ανθρώπινη επαφή, φιλία και νέες γνωριμίες, χαλάρωση των εντάσεων, εκτόνωση του καημού και συντήρηση της ελπίδας κάνουν το μαγαζί σημείο καθημερινής συνάντησης και στέκι για μια μεγάλη κατηγορία αντρικού αποκλειστικά πληθυσμού.	✓	
Η καίρια ψυχολογική λειτουργία της ταβέρνας είναι η παροχή συναισθηματικής ασφάλειας και η δημιουργία της ψευδαίσθησης ορισμένης ενότητας και ένταξης, ο κατευνασμός δηλαδή των οδυνηρών συναισθημάτων της αποξένωσης, του κενού και της διάψευσης.		✓
Νικημένοι και μοιραίοι είναι οι ήρωες στην ταβέρνα: μικροαστοί, άνεργοι, λούμπεν, υπόκοσμος, εργατικοί, θλιβεροί, μποέμ, μοναχικοί, άτυχοι, οικογενειάρχες, ανέραστοι, φτωχοί, αποκλεισμένοι.	✓	

2. Τα γλωσσικά στοιχεία της περιγραφής είναι:

ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ	ΧΩΡΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
Συνδετικά ρήματα	Νικημένοι και μοιραίοι είναι οι ήρωες	✓	
Ρήματα σε παρελθοντικούς χρόνους			✓
Πληθώρα επιθέτων	μοιραίοι, άνεργοι, λούμπεν, εργατικοί, θλιβεροί, μποέμ, μοναχικοί, άτυχοι, ανέραστοι, φτωχοί.	✓	
Χρονικοί σύνδεσμοι			✓

3. Ο σκοπός της περιγραφής είναι:

ΣΚΟΠΟΣ	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
Παρέχει λεπτομέρειες και δημιουργεί εικόνες	✓	
Παρουσιάζει την εξέλιξη των γεγονότων.		✓
Προσδίδει γλαφυρότητα και παραστατικότητα.	✓	
Γνωστοποιεί τον τόπο, τον χρόνο, τα πρόσωπα που παίρνουν μέρος.		✓

Γ1.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε,

Με την παρούσα επιστολή, επιτρέψτε μου να **απευθυνθώ** σε εσάς **εκ μέρους** του μαθητικού συμβουλίου του σχολείου μου, με αίσθημα ευθύνης αλλά και ειλικρινούς ενδιαφέροντος για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των νέων της πόλης μας. Αναγνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο που **διαδραματίζει** η τοπική **αυτοδιοίκηση** στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος που ευνοεί την υγιή ανάπτυξη της νεολαίας, επιθυμούμε να σας **εκθέσουμε** έναν προβληματισμό που απασχολεί έντονα τη μαθητική κοινότητα, την ανάγκη για περισσότερους δημόσιους χώρους δημιουργικής, ασφαλούς και υγιούς ψυχαγωγίας. Ειδικά σε αυτή την χρονική περίοδο που οι νέοι βρίσκονται **εγκλωβισμένοι** μπροστά από οθόνες, διασκεδάζουν ανούσια, ενίοτε επικίνδυνα, η δημιουργία τέτοιων χώρων και η παροχή κινήτρων ώστε να αξιοποιούνται, είναι τουλάχιστον **επείγουσα**.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Θα ήθελα να κλείσω αυτή την επιστολή εκφράζοντας τη βεβαιότητά μου πως **συμμερίζετε** την αγωνία και τις ανάγκες της νεότερης γενιάς. **Ευελπιστώ** ότι το αίτημά μας θα τύχει της δέουσας προσοχής και επεξεργασίας εκ μέρους σας. Η ενίσχυση των δημόσιων χώρων ψυχαγωγίας δεν αποτελεί μόνο επένδυση στο παρόν των νέων, αλλά και θεμέλιο για το μέλλον της πόλης μας. Σας ευχαριστώ **εκ των προτέρων** για τον χρόνο και την πρόθεσή σας να ακούσετε τη φωνή των μαθητών και παραμένω στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε **περαιτέρω** συνεργασία ή διάλογο. Γνωρίζοντας την ευαισθησία που σας **διακρίνει** απέναντι στη νέα γενιά, είμαι βέβαιος ότι θα δράσετε άμεσα.

Με εκτίμηση,

[Ονοματεπώνυμο]

Εκπρόσωπος Μαθητικού Συμβουλίου

[Όνομα σχολείου]

Γ2.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ	ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΕ ΟΙΚΕΙΟ ΚΑΙ ΦΙΛΙΚΟ ΥΦΟΣ
1. Περίμενα πώς και πώς να ξεδιπλώσω τις σκέψεις μου σε έναν άνθρωπο που νιώθω πως με καταλαβαίνει		✓

2. Θέλω να μοιραστώ μαζί σου κάποιες σκέψεις		✓
3. Σκοπός της επιστολής που σας απευθύνω	✓	
4. Κλείνοντας το γράμμα μου		✓
5. Απευθύνομαι σε εσάς ως το πλέον αρμόδιο πρόσωπο	✓	
6. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζουν, κατά την κρίση μου	✓	
7. Θα ήθελα να κλείσω την παρούσα επιστολή με την πεποίθηση πως τα αιτήματά μας θα εισακουστούν	✓	
8. Εμπιστεύομαι την κρίση σου και θα ήθελα την άποψή σου		✓
9. Επικαλούμαι την ιδιότητά σας ως υπουργού και ως του καθ' ύλην αρμόδιου προσώπου	✓	
10. Ως νέοι που οραματιζόμαστε ένα καλύτερο αύριο	✓	

Γ3.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	ΥΓΙΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	ΝΟΘΗ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ
1. Τακτική άσκηση, συμμετοχή σε ομαδικά αθλήματα.	✓	
2. Επιφανειακά τηλεοπτικά προγράμματα ή ριάλιτι, υπερβολική έκθεση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.		✓
3. Επισκέψεις σε μουσεία, πολιτιστικές εκδηλώσεις, φεστιβάλ.	✓	
4. Διασκέδαση σε νυχτερινά κέντρα και κατανάλωση αλκοόλ		✓
5. Επισκέψεις σε εμπορικά κέντρα, ψώνια.		✓
6. Ταξίδια, αποδράσεις στη φύση.	✓	

7.Συναντήσεις με φίλους σε φιλικά, ήσυχα περιβάλλοντα	✓	
8.Συμπεριφορές που παρουσιάζονται ως «μόδα» ή «ελευθερία» κόντρες με αυτοκίνητα ή μηχανάκια.		✓
9.Ανάπτυξη δεξιοτήτων πολυμέσων (video editing, animation, design), με επίγνωση της σωστής χρήσης και αποφυγή εξάρτησης.	✓	
10. Συμμετοχή σε ομίλους (π.χ. ρομποτικής, οικολογίας, μαθηματικών)	✓	

Γ4.

1 - η, 2 - ι, 3 - ζ, 4 - θ, 5 - β, 6 - α, 7 - δ, 8 - στ, 9 - γ, 10 - ε

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Η δημιουργική ενασχόληση με την τέχνη αποτελεί καθοριστικό παράγοντα αισθητικής καλλιέργειας.
2. Η καταναλωτική έξοδος, όταν δεν βασίζεται σε πραγματικές ανάγκες αλλά σε κοινωνικές επιταγές, οδηγεί συχνά σε υπερκατανάλωση και επίδειξη.
3. Η συμμετοχή σε μια πολιτιστική εκδήλωση φέρνει κοντά άτομα με κοινά ενδιαφέροντα και αξίες, έχοντας ως αποτέλεσμα την κοινωνική σύνδεση και την πνευματική καλλιέργεια.
4. Η ανούσια παρακολούθηση τηλεόρασης οδηγεί σταδιακά στην παθητικοποίηση του ατόμου και εντείνει την κοινωνική του απομόνωση.
5. Απόρροια της ενσυνείδητης συμμετοχής στα κοινά μέσω του εθελοντισμού είναι η ενεργός συμμετοχή στο κοινωνικό γίγνεσθαι και η ηθική ικανοποίηση που συνδέεται με το αίσθημα προσφοράς.
6. Η υπερβολική προσκόλληση στην εικονική και ψηφιακή διασκέδαση απομακρύνει το άτομο από το άμεσο, πραγματικό του περιβάλλον και το οδηγεί σε ένα συνεχές κυνήγι ψηφιακής αποδοχής και επιβεβαίωσης.
7. Η συστηματική άθληση προσφέρει αποτελεσματική εκτόνωση του στρες και συμβάλλει καθοριστικά στη διατήρηση της σωματικής και ψυχικής υγείας του ατόμου.
8. Η συστηματική ανάγνωση βιβλίων ενισχύει την κριτική ικανότητα του αναγνώστη και συμβάλλει καθοριστικά στη βελτίωση της γλωσσικής του κατάρτισης.
9. Τα μουσικά προϊόντα που προωθούν τον σεξισμό, τη βία ή χαρακτηρίζονται από έλλειψη αισθητικής ενισχύουν τις τάσεις παραβατικότητας και προβληματικής συμπεριφοράς, διαμορφώνοντας δυσαρμονική ιδιοσυγκρασία.
10. Η τακτική και ουσιαστική συναναστροφή με φίλους συνεισφέρει στη διαμόρφωση ειλικρινών και διαχρονικών φιλικών σχέσεων.

Δ1.

1. - Λ 2. - Σ 3. - Λ 4.- Σ 5. - Σ

Δ2.

- 1 → Α' ενικό ρηματικό πρόσωπο («Ο χρόνος μου»)
- 2 → Μετοχή «λεηλατημένος»
- 3 → Υπερβολή («Οι χίλιες καθημερινές ανάγκες»)
- 4 → Παρομοίωση («σαν πεινασμένα αγριόσκυλα»)
- 5 → Μεταφορά («του ξεκολλάν κι ένα κομμάτι»).

Δ3.

Συμφωνώ με την οπτική του ποιητικού υποκειμένου, καθώς η καθημερινή ζωή του σύγχρονου ανθρώπου κατακλύζεται από υποχρεώσεις και άγχος, που «λεηλατούν» τον ελεύθερο χρόνο του. Οι πολλές ανάγκες και απαιτήσεις της καθημερινότητας αφήνουν περιορισμένο χώρο για ανάπαυση, δημιουργία ή προσωπική ελευθερία, καθιστώντας δύσκολη την προστασία του προσωπικού χρόνου.

Ε1.

1. αποκαθίσταται 2. αποκτώνται 3. απαθανατίσουμε 4. απαντά 5. διαλευκαίνει 6. διατίθενται 7. εκτίνουν 8. επιστήσω 9. εφιστώ 10. καταπατούνται

ΣΤ.

β. ευφυώς